

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการควบคุม การเสนอขายสัญญาประกันชีวิตของนายหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน¹

พลทรัพย์ เตือนเพ็ง²

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการเสนอขายสัญญาประกันชีวิตของนายหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน จากความหมายกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประวัติความเป็นมาวิวัฒนาการแนวคิดทฤษฎี อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลการเสนอขายสัญญาประกันชีวิตของนายหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน จากการศึกษาดังกล่าวทำให้ทราบว่าสัญญาประกันชีวิตนั้นได้มีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนาน โดยสัญญาประกันชีวิตนั้นแตกต่างจากสัญญาทั่วไป คือเป็นสัญญาที่มีลักษณะเป็นสัญญาเสี่ยงโชค ซึ่งเป็นการกระทำต่อเหตุที่ไม่แน่นอนในอนาคต อีกทั้งเป็นสัญญาต่างตอบแทน คือทั้งผู้เอาประกันภัยและบริษัทผู้รับประกันภัยต่างฝ่ายต่างเป็นเจ้าของหนี้ซึ่งกันและกัน และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งต้องกระทำการชำระหนี้ตอบแทนอีกฝ่ายหนึ่งเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งกระทำการชำระหนี้ เป็นสัญญาที่มีเงื่อนไขซึ่งหมายความว่าป็นนิติกรรมที่มีผลหรือสิ้นผลก็ต่อเมื่อเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งขึ้นในอนาคต ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนสัญญาประกันชีวิตก็มีลักษณะดังกล่าว อีกทั้งสัญญาประกันชีวิตเป็นสัญญาที่มีลักษณะเป็นสัญญาสำเร็จรูป กล่าวคือเป็นสัญญาที่บริษัทผู้รับประกันภัย ซึ่งเป็นคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นผู้จัดทำขึ้นแต่เพียงผู้เดียว ถึงแม้ว่าสัญญาประกันชีวิตหรือแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิตจะถูกควบคุมโดยหน่วยงานของรัฐที่เรียกว่าสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ก็ตาม แต่ผู้เอาประกันชีวิตก็ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำร่างสัญญาหรือกรมธรรม์แต่อย่างใด อีกทั้งสัญญาประกันชีวิตเป็นสัญญาที่ต้องมีการใช้เงินจำนวนแน่นอน ซึ่งจำนวนเอาประกันภัยขึ้นอยู่กับทุนประกันที่ผู้เอาประกันภัยซื้อไว้ เช่นจำนวนเงินเอาประกันชีวิต 1,000,000 บาท หากต่อมาผู้เอาประกันชีวิตถึงแก่ความตายหรือมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญา กรณีดังกล่าวนี้ ผู้รับประกันชีวิต ก็จะต้องทำการชดใช้เงินตามจำนวนเงินเอาประกันชีวิตดังกล่าว 1,000,000 บาท

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่องปัญหากฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการควบคุมการเสนอขายสัญญาประกันชีวิตของนายหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ สันตาสว่าง และรองศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นริง

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อีกทั้งสัญญาประกันชีวิตเป็นสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐ คือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ก่อนถึงจะนำออกไปเสนอขายแก่ประชาชนได้ จึงเห็นได้ว่าสัญญาประกันชีวิตนั้นมีลักษณะที่แตกต่างจากสัญญาในรูปแบบอื่นๆทั่วไปเป็นอย่างมาก

การประกันชีวิตนั้น ตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งตกลงใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีที่มีเหตุวินาศภัยขึ้น และในส่วนของ การประกันชีวิตนั้นบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 889 ได้วางหลักไว้ว่า ในสัญญาประกันชีวิตนั้นการใช้เงินย่อมอาศัยความสงบหรือมรณะของบุคคลหนึ่ง ฉะนั้นผู้เอาประกันชีวิตสามารถเป็นผู้ที่เอาประกันชีวิตตนเองคือทำประกันของตนเอง หรือเป็นผู้เอาประกันชีวิตของบุคคลอื่น เช่น บิดา มารดา ต้องการทำการประกันชีวิตให้กับบุตรกรณีดังกล่าวนี้ บิดา มารดา ถือเป็นผู้เอาประกันภัยเอาประกันชีวิตของบุตรด้วยเช่นกัน

โดยสัญญาประกันชีวิตนั้นมีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนาน โดยการประกันชีวิตของประเทศไทยได้เริ่มต้นจากการที่มีชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้าขายในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งอาจมีการทำประกันภัยกันบ้างแล้ว โดยเฉพาะการประกันภัยทางทะเลและการขนส่ง โดยเป็นการทำประกันภัยของชาวต่างชาติด้วยกันเอง ซึ่งไม่เกี่ยวกับประเทศไทย สำหรับประเทศไทยนั้นการประกันชีวิตปรากฏขึ้นในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ซึ่งเกิดจากในขณะนั้นสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงผนวชอยู่ และได้ทรงตั้งซื้อเครื่องพิมพ์ดีดจากประเทศอังกฤษซึ่งเกรงว่าอาจจะเกิดความเสียหายขึ้นในระหว่างการขนส่ง จึงได้สั่งให้เอาเครื่องพิมพ์ดีดดังกล่าวประกันภัยในนามของส่วนพระองค์ จุดดังกล่าวจึงเป็นการเริ่มต้นของการประกันภัยในประเทศไทย และหลังจากนั้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ก็มีบริษัทห้างร้านของชาวต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจประกันภัย และต่อมาคนไทยก็มีการยื่นขอจดทะเบียนในปี พ.ศ. 2485 ได้มีบริษัทประกันชีวิตของคนไทยจดทะเบียนตั้งขึ้น คือบริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัยจำกัด และหลังจากนั้นก็ยังมีบริษัทประกันชีวิตของคนไทยจัดตั้งขึ้นอีก คือบริษัทไทยประกันชีวิตจำกัด นั่นจึงเป็นจุดเริ่มต้นของธุรกิจประกันชีวิต ของคนไทย จึงทำให้เมื่อปี 2510 ประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิตขึ้น และต่อมานี้เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป มีวิวัฒนาการมากขึ้นจึงทำให้มีการจัดทำบทบัญญัติพระราชบัญญัติสัญญาประกันชีวิตฉบับใหม่ คือฉบับปี พ.ศ. 2535 และต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาถือเป็นหน่วยงานอิสระไม่ถือเป็นราชการ มีหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย และต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันชีวิตอีกครั้งในปี พ.ศ. 2551

ในปัจจุบันการทำประกันชีวิตได้รับความนิยมและยอมรับเป็นอย่างมากขึ้นจากประชาชน ทำให้มีบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำประกันชีวิตมากมาย โดยเฉพาะตัวแทนประกันชีวิตซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจโดยตรงจากบริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่ในการชักชวนให้ประชาชนเข้าทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท

ประกันชีวิต และอีกบุคคลหนึ่งซึ่งปัจจุบันประชาชนสามารถเข้าทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลเหล่านี้ได้คือ นายหน้าประกันชีวิต โดยมีทั้งนายหน้าประกันชีวิตที่เป็นนิติบุคคลและนายหน้าประกันชีวิตที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งปัจจุบันพบว่าในหน้าประกันชีวิตที่เป็นนิติบุคคลส่วนมากจะเป็นสถาบันการเงินหรือธนาคาร ซึ่งเดิมประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อแก่ประชาชนอยู่แล้ว และมีพนักงานของธนาคารทำหน้าที่ให้บริการ แต่ปัจจุบันพบว่านายหน้าประกันชีวิตจะเป็นพนักงานธนาคารของธนาคารนั้นๆเป็นหลัก ซึ่งนอกจากจะเป็นพนักงานของธนาคารแล้ว พนักงานดังกล่าวต้องมีความรู้ความเข้าใจและเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตด้วย ซึ่งแน่นอนว่าธนาคารมีลูกค้าที่เป็นลูกค้าธุรกรรมทางการเงินอยู่มากมายฉะนั้นธนาคารพาณิชย์จึงทราบถึงฐานะทางการเงินของประชาชนเป็นอย่างดี และมีความใกล้ชิดกับลูกค้าดังกล่าวของตน จึงเป็นเหตุให้ธนาคารสามารถเสนอขายแบบประกันชีวิตได้ง่าย อีกทั้งการทำประกันชีวิตที่ทำผ่านนายหน้าประกันชีวิตที่เป็นธนาคารนั้น

จะนั้นเมื่อการทำสัญญาประกันชีวิตผ่านช่องทางนายหน้าประกันชีวิตที่เป็นสถาบันการเงินมีแนวโน้มเติบโตขึ้นมาก และก็พบปัญหาเกิดขึ้นตามมามากมาย ซึ่งเกิดจากการกระทำที่บกพร่องของนายหน้าและพบว่ากฎหมายหรือกฎระเบียบตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับประกันชีวิต ไม่ครอบคลุมทำให้เมื่อเกิดความเสียหายอันเกิดจากการกระทำต่างๆ ของนายหน้าประกันชีวิตขึ้นมา ประชาชนหรือผู้เอาประกันภัยต้องรับผลจากความเสียหายดังกล่าวอย่างมาก

1) ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็นนายหน้าประกันชีวิตของสถาบันการเงินตามมาตรา 69 โดยมาตรา 69 บัญญัติว่า “ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1.1) บรรลุนิติภาวะ
- 1.2) มีภูมิลำเนาในประเทศไทย
- 1.3) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- 1.4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตเว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- 1.5) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- 1.6) ไม่เป็นนายหน้าประกันชีวิต
- 1.7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- 1.8) ได้รับการศึกษาวิชาประกันชีวิตจากสถาบันการศึกษาที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนดหรือสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตได้ตามหลักสูตรและวิธีการที่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด”

จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต มาตราที่ 69 อนุมาตรา (4) อนุมาตรา (5) ยังเปิดโอกาสให้บุคคลที่เคยต้องโทษคดีจนถึงที่สุดให้จำคุกเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่นกระทำความผิดฐานลักขโมยทรัพย์สิน ลักทรัพย์ หรือฉ้อโกง หรือบุคคลที่เคยเป็นนายหน้าประกันชีวิตแล้วแต่ต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 5 ปีตามที่มาตรา 69 กำหนดไว้ ก็สามารถขอรับใบอนุญาตใหญ่ได้ ซึ่งผู้ที่เป็นนายหน้าประกันชีวิตนั้นถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นตัวกลางระหว่างผู้เอาประกันชีวิตกับผู้รับประกันชีวิต อีกทั้งเป็นผู้ที่ต้องรับเงินค่าเบี้ยประกันจากผู้เอาประกันชีวิตเพื่อส่งมอบแก่ผู้รับประกันชีวิต จึงเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อกฎหมายยังเปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและผู้ที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตนายหน้าประกันชีวิตเข้ามาเป็นนายหน้าประกันชีวิต ย่อมอาจส่งผลเสียหายกับผู้เอาประกันชีวิตได้และจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือต่อไปอย่างมาก อีกทั้งพบว่าพนักงานของสถาบันการเงินบางส่วนยังไม่ใช่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตนายหน้าประกันชีวิต แต่สถาบันการเงินกลับปล่อยปะละเลยให้พนักงานดังกล่าวมาทำการชี้ช่อง หรือเสนอขายประกันชีวิต อีกทั้งแม้บุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ขายประกันชีวิตอยู่แล้ว แต่ยังคงขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับแบบผลิตภัณฑ์ประกันชีวิต ซึ่งเกิดจากความไม่คุ้นเคยเกี่ยวกับการเสนอขายประกันชีวิต เนื่องจากหน้าที่หลักของตนนั้นคือทำธุรกรรมทางการเงินมากกว่าการเสนอขายประกันชีวิต จึงทำให้เกิดข้อบกพร่องมากมายเช่นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกรมธรรม์ความคุ้มครอง ข้อยกเว้น ไม่ตรงตามแบบกรมธรรม์ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันเป็นผลมาจากบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ.2551 ไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการศึกษาอบรมการเสนอขายประกันชีวิต แบบของกรมธรรม์ เงื่อนไขของกรมธรรม์ และกฎหมายเกี่ยวกับการประกันชีวิตอย่างชัดเจน จึงทำให้นายหน้าประกันชีวิตขาดความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตที่ถูกต้อง และมาตรา 69 อนุมาตรา (8) ก็บัญญัติไม่ชัดเจน จึงเห็นว่าควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 69 ในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนเพื่อกำหนดคุณสมบัติของนายหน้าประกันชีวิตให้มีความชัดเจน

2) ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะการทำสัญญาประกันชีวิตของสถาบันการเงิน เนื่องจากเป็นสัญญาที่ไม่มีแบบเพียงแต่กฎหมายกำหนดให้บริษัทผู้รับประกันชีวิตต้องออกกรมธรรม์ประกันชีวิตให้แก่ผู้เอาประกันชีวิต ยึดถือไว้เท่านั้น หากเมื่อมีการยื่นคำขอเอาประกันชีวิตและบริษัทผู้รับประกันชีวิตตกลงพิจารณารับประกันชีวิตสัญญาก็เกิดขึ้นทันที หรือเรียกว่ายึดถือตามหลักคำเสนอคำสนองถูกต้องตรงกันสัญญาก็เกิดขึ้นมีผลบังคับ แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่าข้อสัญญาหรือเงื่อนไขความคุ้มครองข้อยกเว้นความคุ้มครอง ผู้เอาประกันชีวิตจะทราบก็ต่อเมื่อได้รับเล่มกรมธรรม์แล้วเท่านั้น ซึ่งเงื่อนไขมีมากกว่าขณะที่นายหน้าประกันชีวิตเสนอมากมาย และผู้เอาประกันชีวิตกรอกข้อมูลในเอกสารใบคำขอเอาประกันชีวิต ต่อมาเมื่อผู้เอาประกันชีวิตได้รับเล่มกรมธรรม์ฉบับสมบูรณ์แล้วพบว่าเงื่อนไขมากมายที่ระบุในกรมธรรม์ และหากพบว่าข้อสัญญานั้นไม่ตรงกับที่ได้รับทราบจากนายหน้าประกันชีวิตก็ส่งผลเสียหายต่อสัญญาทำให้สัญญาไม่สมบูรณ์ และทำให้

ประชาชนได้รับความเสียหายและต้องเป็นภาระในการฟ้องร้องคดีเอง ทำให้ต้องเสียทรัพย์สินมากมาย ฉะนั้นควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์โดยแก้ไขเกี่ยวกับการเสนอขายสัญญาประกันชีวิต โดยควรกำหนดให้ผู้เอาประกันชีวิตต้องทราบเงื่อนไขของสัญญาในกรมธรรม์ทั้งหมดก่อน เพื่อโอกาสในการพิจารณาตัดสินใจว่าจะตกลงทำสัญญาประกันชีวิตหรือไม่

3) ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของสถาบันการเงินคือนายหน้าประกันชีวิตของสถาบันการเงิน เช่น นายหน้าประกันชีวิตเสนอขายประกันชีวิตโดยให้ข้อมูลที่ไม่ต้อง ไม่เป็นไปตามสัญญา ปกปิดข้อมูลอันควรแจ้งถึงข้อสัญญาหรือกรมธรรม์ และกระทำการเสนอขายที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของกฎหมาย ทำให้สัญญาประกันชีวิตนั้นมีผลไม่สมบูรณ์และก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนผู้เอาประกันชีวิต แต่ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิตพ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ก็ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้นายหน้าประกันชีวิตต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่อประชาชน อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้นายหน้าประกันชีวิตที่เป็นนิติบุคคลหรือสถาบันการเงินนั้นต้องรับผิดชอบต่อประชาชนร่วมกับในหน้าของตนทั้งทางแพ่งและทางอาญาอย่างชัดเจน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงควรมีการแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการทำหน้าที่เสนอขายประกันชีวิตของนายหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน เพื่อให้ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากบทบัญญัติหลายประการยังเป็นช่องว่างทำให้เกิดปัญหาขึ้น ซึ่งปัจจุบันวิวัฒนาการของการประกันชีวิตมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างมาก มีผลต่อระบบเศรษฐกิจของประชาชนและระบบทางการเงินอย่างมาก ฉะนั้นผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการเสนอขายสัญญาประกันชีวิตของนายหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน ดังนี้

1) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือ คปภ. ควรมีการแก้ไข พระราชบัญญัติประกันชีวิต 2535 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เรื่องของตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าทำเป็นนายหน้าประกันชีวิตหรือขอต่อใบอนุญาตนายหน้าประกันชีวิต และการเรียนหรืออบรมเรื่องประกันชีวิตรวมถึงการอบรมความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิต กฎหมายเกี่ยวกับประกันภัย การเสนอขายประกันชีวิตที่ถูกต้อง และจรรยาบรรณของนายหน้าประกันชีวิต จึงควรมีการแก้ไขมาตรา 69 ในอนุมาตรา (4) , (7) และ (8) ดังนี้

มาตรา 69 ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิต ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตไม่ว่าจะมีการรื้อการลงโทษหรือรื้อการกำหนดโทษหรือไม่ก็ตาม

(7) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต

(8) ได้รับการศึกษาและผ่านการอบรมวิชาประกันชีวิต วิชากฎหมายเกี่ยวกับประกันชีวิต หลักการประกันชีวิต หลักเงื่อนไขของสัญญาประกันชีวิต หลักการเสนอขายประกันชีวิต และหลัก

จรรยาบรรณที่ดีของนายหน้าประกันชีวิต จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันชีวิต และเป็นผู้สอบผ่านภาคทฤษฎีในวิชาดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และเข้ารับการอบรมศึกษาเป็นระยะ ติดต่อกันอย่างน้อย 30 ชั่วโมงก่อนได้รับใบอนุญาตประกันชีวิต

2) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือ คปภ. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกันชีวิต 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ให้มีบทบัญญัติของการเปิดเผยข้อสัญญาของสัญญาประกันชีวิตทั้งหมดแก่ผู้ที่ต้องการจะทำสัญญาประกันชีวิตในขณะที่ยื่นคำเสนอขอทำสัญญาไว้โดยเฉพาะ เนื่องจากสัญญาประกันชีวิตเป็นสัญญาที่ไม่มีแบบ เพียงแต่กฎหมายกำหนดให้บริษัทผู้รับประกันชีวิตออกกรมธรรม์ให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตยึดถือไว้เท่านั้น ซึ่งเดิมในการตีความของการก่อเกิดของสัญญาประกันชีวิตนั้น จะยึดหลักของคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน สัญญาประกันชีวิตจึงก่อเกิดมีผลบังคับ แต่แท้จริงแล้วในขณะที่ผู้เอาประกันชีวิตยื่นคำเสนอทำสัญญานั้น ยังไม่ทราบข้อสัญญาทั้งหมดตามกรมธรรม์แต่จะทราบภายหลังสัญญาก่อเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งอาจมีการเพิ่มเติมไปจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

ในการเสนอขายสัญญาประกันชีวิตนั้น นายหน้าประกันชีวิตต้องแสดงเอกสารของสัญญาประกันชีวิต เงื่อนไขกรมธรรม์ เงื่อนไขความคุ้มครอง ข้อยกเว้นของสัญญา ตารางเอกสารแสดงผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ ให้แก่ผู้ขอเอาประกันชีวิตในขณะที่มีการเสนอขายประกันชีวิต โดยนายหน้าประกันชีวิตต้องแจ้งข้อเท็จจริงตามเอกสารดังกล่าวแก่ผู้ขอเอาประกันชีวิต เพื่อประกอบการพิจารณาทำสัญญาประกันชีวิต

เมื่อกระทำการตามวรรคแรกและผู้ขอเอาประกันชีวิตแสดงเจตนาเพื่อทำสัญญาประกันชีวิตดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้ขอเอาประกันชีวิตทราบข้อเท็จจริงตามเอกสารดังกล่าวครบถ้วน

3) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือ คปภ. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกันชีวิต 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้นายหน้าที่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้นายหน้าที่เป็นสถาบันการเงินรับผิดชอบต่อประชาชนผู้เอาประกันชีวิตที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของนายหน้าประกันชีวิตที่เป็นบุคคลธรรมดา โดยแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 70/1 โดยเพิ่มในส่วนวรรคสอง และควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับโทษทางอาญาแก่นายหน้าประกันชีวิตที่เป็นบุคคลธรรมดา ในกรณีที่ทำกรเสนอขายประกันชีวิตในลักษณะหลอกลวง น้อฉล โดยให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ ปกปิดข้อความจริงอันควรบอกแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จแก่ผู้เอาประกันชีวิต โดยแก้ไขในหมวดที่ 6 บทกำหนดโทษ โดยเพิ่มเติมต่อจากมาตรา 114/2 ดังนี้

มาตรา 70/1 วรรคสอง นิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันชีวิต ต้องร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่บุคคลธรรมดาที่ได้รับใบอนุญาตนายหน้าประกันชีวิต ได้ก่อให้เกิดขึ้นกับผู้อื่นจากการกระทำกรเป็นนายหน้าประกันชีวิตของนิติบุคคลนั้น

มาตรา 114/3 ผู้ใดกระทำการโดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่นด้วยการชักชวน ชี้ชวน ชี้ช่อง หรือจัดการให้ผู้อื่นทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัทผู้รับประกันชีวิต โดยเกิดจากการหลอกลวง ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ ปกปิดข้อความจริงอันควรบอก โดยการใช้กลฉ้อฉล แสดงหลักฐานหรือเอกสารอันเป็นเท็จแก่ผู้อื่น โดยผู้อื่นนั้นหลงเชื่อและเข้าทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัทผู้รับประกันชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

เอกสารอ้างอิง

จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2536

ไชยยศ เหมะรัชตะ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย, กรุงเทพมหานคร,
สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2555

บันลือ คงจันทร์, การไม่เปิดเผยข้อความจริงและการแถลงข้อความอันเป็นเท็จและก่อให้เกิดการรับรองในการทำ
สัญญาประกันภัย, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดดีเอ็น เอส, 2548

อรรพรรณ พจนานุรัตน์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทนนายหน้า, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2558

ดารารพร ธีระวัฒน์, กฎหมายสัญญาลักษณะใหม่ของสัญญาและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค โภคภัณฑ์สัญญาศึกษากรณีสัญญาประกันชีวิต,
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2553

เพชร จันทร์แทน, การปฏิบัติตามสัญญาทางปกครองและการชดเชยค่าเสียหายศึกษากรณีเหตุอันมิอาจคาดหมายได้,
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556

ภัทรวรรณ ไตรโลกา, นายหน้าประกันภัย: ศึกษาบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในฐานะนายหน้าประกันภัย,
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553

อันธิมา พานิชเกษม, การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำประกันชีวิตเปรียบเทียบระหว่าง
การซื้อผ่านธนาคารพาณิชย์กับผ่านตัวแทนบริษัทประกันชีวิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555

พงศ์ศิระ นิมมานพ, ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของบริษัทประกันชีวิตจากการดำเนินการของตัวแทน
ประกันชีวิต, การศึกษาอิสระนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2558

โพธิ์ จรรย์โกมล, การพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 24 ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2524 – 2525